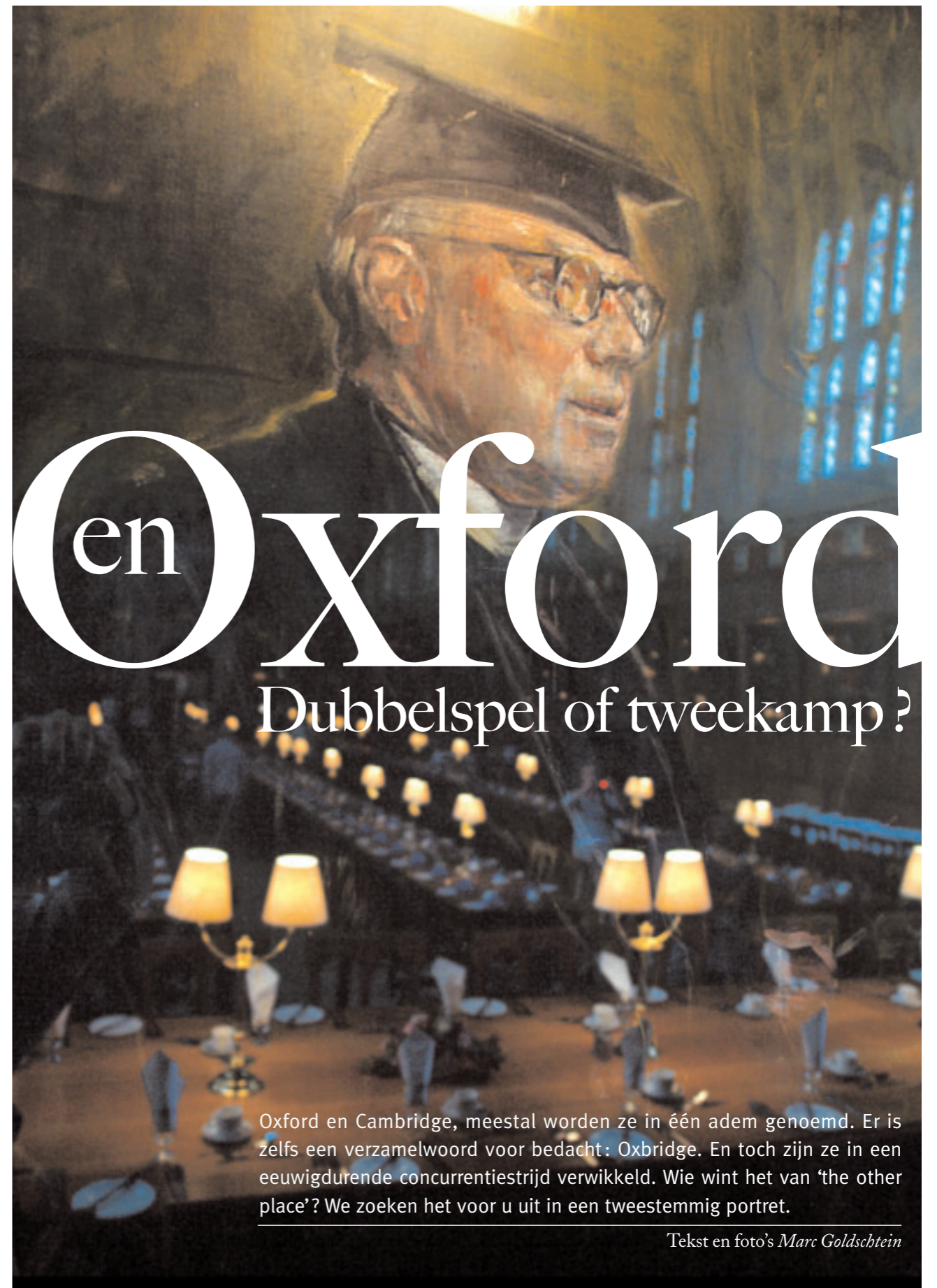


Cambridge



en Oxford

Dubbelspel of tweekamp?



Oxford en Cambridge, meestal worden ze in één adem genoemd. Er is zelfs een verzamelwoord voor bedacht: Oxbridge. En toch zijn ze in een eeuwigdurende concurrentiestrijd verwickeld. Wie wint het van 'the other place'? We zoeken het voor u uit in een tweestemmig portret.

Tekst en foto's *Marc Goldschtein*



De ideale startplaats voor een kennismaking met Cambridge is King's Parade. Voor je, op een strook van een kilometer langs de rivier, ligt een architecturaal wereldwonder: de colleges van de universiteitsstad. Vooral King's Chapel springt in het oog, één van hoogtepunten van de Engelse gotiek. Je vindt er onder meer het grootste waaiergewelf van de wereld, schitterende glasramen en een meesterwerk van Rubens. Links ligt de wat Arabisch aandoende neogotische afsluitmuur en het Gatehouse, de toegangspoort tot King's College. Daarachter staan majestueuze gebouwen rond grote rechthoekige grasvelden.

Toen Henri VI rond 1440 het college liet optrekken, wilde hij dat het het grootste en mooiste van heel Cambridge zou worden. De universiteit bestond toen al enkele eeuwen: in 1209 vluchtten een aantal geleerden uit Oxford omwille van rellen en vestigden zich in Cambridge, een bloeiend handelscentrum, waar ze hun studies voortzetten. Universiteiten waren toen niet meer dan verzamelplaatsen voor een handvol voornamelijk theologiestudenten, die in herbergen sliepen en les kregen van een kleine groep geleerden. De herbergen trokken sponsors aan om aangepaste gebouwen op te trekken waar studenten en professoren konden wonen, studeren en bidden. In ruil baden zij voor het zielenheil van hun mecenas. De colleges waren gebo-

ren. Toen het Britse koningshuis zich er mee moeide, was het hek van de dam: eeuw na eeuw groeiden op deze paar vierkante kilometer een aantal unieke gebouwencomplexen. Kings College is het meest majestueuze, Queens College ademt dan weer een middeleeuwse beslotenheid uit, terwijl in St. John's College de lange gewelfde gangen de sfeer bepalen. Het meest prestigieuze en het rijkste is Trinity College, opgericht door Henri VIII met het geld van de generationaliseerde kloosters. Hier heeft Sir Isaac Newton gewerkt. In totaal zijn er 31 colleges verspreid over de stad. Niet te missen: de Peppys Library in Magdalen College.

ELITAIR ONDERONSJE

Ook in Oxford zijn de colleges en universiteitsgebouwen de centrale attractie. Zo is er de schitterende eeuwenoude Bodleian Library. Ze ligt in het meest sfeervolle deel van de stad, met onder meer het ronde Radcliffe Cameragebouw, het imposante All Saints College en even verder de Brug der Zuchten, kopie van. De makers van de Harry Potterfilms vonden in Christ's Church College de ideale eetzaal van Hogwarts School of Witchcraft and Wizardry. De met talloze schilderijen van oude vips overladen ruimte is open voor bezoekers, onder het toezien van streng kijkende opzichters met een bolhoed. Christ College is het rijkste en meest aristocratische college van Oxford, het enige in de wereld met een eigen kathedraal.



Vooral hier voel je sterk de elitaire, stijve, pedante kant van het fenomeen 'Oxbridge', een samentrekking van de twee universiteitssteden. Het Britse klassensysteem en het old boys network lijken er nog gewoon intact. Lange tijd was geld immers het voornaamste zo niet enige toegangscriterium tot de colleges. Naast sekse natuurlijk: het heeft tot in 1870 geduurd voor vrouwen werden toegelaten, pas sinds 1947 hebben ze recht op een volwaardig diploma in Cambridge. Vanwege dat elitarisme mijden veel Britse jongeren deze universiteiten. Want hoewel er natuurlijk veel veranderd is sinds de Victoriaanse tijden, blijft Oxbridge een vrij conservatieve omgeving. Onlangs nog stemde 81 procent van de studenten in Oxford tegen het afschaffen van de verplichte academische uniformen tijdens de examens. Ook het eeuwenoude, wat anachronistische collegesysteem blijft overeind: iedereen die les geeft of krijgt, is nog steeds verplicht verbonden aan een college, terwijl het onderwijs en de research allang worden georganiseerd door de faculteiten en departementen. De colleges geven de studenten wel bijkomende privébegeleiding (één lesgever per één tot drie studenten), een luxe die weinig universitaire instellingen zich kunnen veroorloven en die de Britse belastingbetaler handenvol geld kost.

BRILJANTE GEESTEN

Maar er is meer te beleven dan dat. Elk

van beide steden herbergt een uitstekend museum, een soort mini-Louvres: in Oxford is dat het Ashmolean, in Cambridge het Fitzwilliam. En mis de schitterende botanische tuinen niet. Waardige concurrenten dus, Oxford en Cambridge, wat allerm minst wil zeggen dat ze een kopie van elkaar zijn. In Cambridge draait alles rond de universiteit, deze erg harmonieuze stad is kleinschalig, rustig en tegelijk hedendaags. Er's nachts ronddwalen is een schitterende ervaring. Oxford lijkt wat groter en drukker. Minder homogeen ook, met een vrij grote *working class*-gemeenschap, onder meer rond een autofabriek. *Town* (stedelingen) en *Gown* (universiteit) leven hier veel meer in aparte werelden.

Cambridge heeft ook meer open ruimtes. De rivier The Cam speelt daarbij een belangrijke rol. Ze loopt achter de colleges door. Dit is het domein van de *punters*, platte boten die door middel van een stok voortgeduwd worden. Verderop loopt de rivier langs een groot park, Jesus Green. Hier wordt ze het domein van de roeiers. Aan de oever liggen ranke woonboten. Aan de voetgangersbrug staat een schitterende pub de voorbijgangers op te wachten. De immense grasvelden zijn een perfecte plek voor een barbecue of een zonnebad. Oxford heeft ook zijn parken, zoals het University Park en Christ Church Meadow. Maar onder meer door hun ligging zijn ze net wat minder aantrekkelijk dan hun tegenhangers in Cambridge. Oxford biedt dan weer

meer attracties. *Inspector Morse*-fanaten kunnen hier hun hart ophalen, en de *drive-through*-tentoonstelling *Oxford Story* geeft een leerrijke evocatie van de bewogen geschiedenis. Mis het onlangs gerestaureerde Oxford Castle niet, een eeuwenoude site die tot 1996 dienst deed als gevangenis. Nu vind je er onder meer een luxehotel, galerijen en restaurants.

Op academisch vlak wint Cambridge het pleit met brio, niet alleen van Oxford, maar van zowat de ganse wereld. Weinig plaatsen op deze planeet hebben zoveel invloed gehad op ons wereldbeeld. Hier schreef Sir Isaac Newton in 1687 *Philosophiae Naturalis Principia Mathematica*. De wereld veranderde voorgoed van een speelbal in de handen van een interventionistische God naar een door natuurwetten geregeerd universum. Een goede 150 jaar later legde Charles Darwin er de grondslagen voor de evolutieleer in zijn boek *On the Origin of Species*, en opnieuw moet de hand Gods de duimen leggen voor de natuurwetten, deze keer die van het leven. Ironisch dat op deze plaats met door en door christelijke roots, God met twee slagen vermoord werd.

Vergeet niet een weesgegroetje te gaan zeggen bij het Cavendish Laboratory. Rond 1900 ontleedden wetenschappers hier het atoom en ontdekten het elektron, het proton, het neutron. Op dezelfde plek werd in 1953 de werking van het DNA ontrafeld. Maar liefst 29 Nobelprijzen heeft het laboratorium in de wacht gesleept. En met 81 Nobelprijzen is Cambridge de meest gelauwerde universiteit in deze Olympische Spelen van de Wetenschap. Er zijn maar twee landen met meer Nobelprijzen. De wetenschappelijke expertise die in deze *Church of Reason* aanwezig is, leidt tot het massaal opstarten van hightech-bedrijven. Naar schatting tussen de 1000 en 3500 bedrijven zijn hier actief in software, elektronica en biotechnologie. Daar kan Oxford niet tegenop. Het heeft 'slechts' 47 Nobelprijzen, waarmee het net in de toptien van universiteiten komt. De nadruk ligt er dan ook meer op *arts and humanities*. Misschien dat de beroemde roeiwedstrijd kan zorgen voor een eerreddend punt in de concurrentiestrijd? Helaas, het staat 78-73 in het voordeel van Cambridge. Al gloort er hoop: Oxford won de laatste twee edities en kan op 7 april nog verder inlopen op zijn tegenstander tijdens de 153^{ste} Boat Race, die traditioneel op de Thames in Londen gehouden wordt. ¶



Praktisch

Reis

Oxford en Cambridge liggen op een kleine vijf uur van Brussel, zowel met de trein als met de wagen.

Reistijd

Beide steden leven op het ritme van de academische kalender. In de zomer zijn de studenten vervangen door toeristen en taalstudenten uit de ganse wereld. Tijdens het jaar zijn het authentiekere plekken, en zijn de colleges meestal vlotter toegankelijk. Tijdens de examens (half juni, eind september) zijn de colleges niet toegankelijk voor bezoekers.

Logies

Ik ben uitstekend verzorgd in zowel de bed and breakfast Tilbury Lodge in Oxford als in het Crowne Plaza Hotel in Cambridge.

Eten en drinken

In beide steden vind je een ruim aanbod aan pubs en restaurants. In Cambridge zijn er het kleurrijke fiftiescafé-restaurant Filling Station in Magdalen Street, de pubs en restaurants op Quayside aan de rivier, de avondlijke verzamelplaats voor een pint in open lucht, The Boat House bij de voetgangersbrug van Jesus Green, en een binnenkoer met een aantal uitstekende restaurants Op Mill Lane. In Oxford zijn onder meer het Indische Chutneys en de Thai Bangkok House de moeite waard, en de sfeervolle pubs Turf Tavern, Eagle and Child en Isis Tavern.

Info

www.visitcambridge.org, www.visitoxford.org, www.oxfordcity.co.uk.